

Jaarverslag 2013
Stichting Elisabeth Strouven (SES)

Inleiding

Het verslagjaar 2013 stond, als planmatig vervolg op het verslagjaar 2012, in belangrijke mate in het teken van organisatie-, procesmatige en procedurele doorontwikkeling. Stap voor stap werd uitvoering gegeven aan het voorgenomen beleid zoals dat is vastgelegd in het businessplan. De geformuleerde jaardoelen voor 2013 werden alle gehaald. Per 1 januari 2013 werd het raad van toezicht-model geïmplementeerd. Tegelijkertijd werd inhoudelijk beleid ontwikkeld en ingezet. Dat resulteerde voor het vermogensbeheer in de totstandkoming van een nieuw beleggingsstatuut en voor het giftenbeleid in verdere structurering, optimalisering en (uitvoering van) nieuwe aanzetten.

Met de ingebruikname, in het voorjaar van 2013, van de voor Elisabeth Strouven gebouwde automatisering werd een belangrijke operationele nieuwe stap gezet en werden de nieuw ontworpen processen en procedures geïntroduceerd in de maatschappelijke omgeving van Stichting Elisabeth Strouven en in de organisatie ingeregeld.

Ook werden de voorbereidingen voor de uitvoering van de eerste 'Pitch' gestart en werden de colleges van advies samengesteld. Op het gebied van transparantie werden, naar aanleiding van nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen in 2013, doelen bijgesteld en voorbereid. Aan het eind van het verslagjaar werd, zoals voorgenomen, het businessplan bijgesteld en zijn de nieuwe jaardoelen voor 2014 bepaald.

Algemeen

Stichting Elisabeth Strouven is een vermogensfonds dat statutair is gevestigd in Maastricht. Het fonds heeft als doel, door aanwending van zijn revenuen, hulp en bijstand te verlenen aan organisaties en instellingen in de sociaal-maatschappelijke en culturele sector binnen de gemeente Maastricht. Deze revenuen komen voort uit het beheer en de exploitatie van het vermogen van de stichting. Het bestuur bepaalt welke organisaties en instellingen voor hulp en ondersteuning in aanmerking komen.

Het bestuur is bevoegd maximaal 10 procent van de revenuen uit het voorafgaande exploitatiejaar te besteden aan giften, zonder gebonden te zijn aan de doelstelling zoals die in de vorige alinea is omschreven. Een deel van die 10 procent bestaat uit giften aan internationale hulporganisaties. Hierbij geldt als voorwaarde dat deze organisaties zijn verankerd in Zuid-Limburg. Daarnaast worden giften verstrekt aan initiatieven die hun oorsprong vinden in de buurgemeenten van Maastricht, te weten de gemeenten Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg aan de Geul.

Het bestuur is gemachtigd besluiten te nemen over giften tot maximaal € 50.000,-. Over giften van meer dan € 50.000,- is vooraf goedkeuring vereist van de raad van toezicht. De stichting streeft naar een efficiënte afhandeling van de verzoeken om financiële steun. Een verzoek kan uitsluitend digitaal worden ingediend. Bij de toekenning en afwijzing van verzoeken wordt een korte motivatie gegeven.

Foto: Etienne C.L. van Sloun

De openheid van de Jan van Eyck

Ga maar eens kijken naar de mooie witte tulpen in een van de tuinen. Met de komst van directeur Lex ter Braak in september 2011 is de Jan van Eyck Academie in Maastricht op- en opengebloeid. Weg is de in zichzelf gekeerde houding die het postacademische instituut voor beeldende kunst jarenlang typeerde.

Twee maanden na zijn officiële aanstelling leest Lex ter Braak de bezuinigingsbrief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het staat er niet expliciet, maar wel impliciet: de overlevingskansen van de Jan van Eyck zijn minimaal. Desondanks gaat Lex ter Braak samen met het bestuur van de academie actief door met de voorbereidingen voor een koerswijziging. 'Die morele plicht moet je hebben, vind ik, tenzij je een kernreactor bent.' Anno 2014 is de academie er – in afgeslankte en bloeiende vorm – nog steeds als een van de drie postacademische instituten voor beeldende kunst in Nederland. De overige twee zijn De Ateliers en de Rijksacademie in Amsterdam.

Toegankelijk voor derden

Lex ter Braak zet de deuren van de Jan van Eyck na zijn aanstelling dus wijd open. Eerst om containerladingen rommel, asbesthoudende materialen en de geur van schimmel en houtrot naar buiten te loodsen. De hele academie wordt structureel gerenoveerd, want sinds het ontstaan van het gebouw in de jaren 1959-1963 hebben slechts enkele ad-hocingrepen plaatsgevonden die onder meer leidden tot een onooglijke wirwar van leidingen. Lex ter Braak: 'We hebben ook een café-restaurant ingericht om de academie toegankelijk te maken voor derden. Iedereen is daar welkom. Daarnaast hebben we een bloementuin, een bostuin en een moes- en kruidentuin aan laten leggen. We hebben geïnteresseerde buurtbewoners uitgenodigd om van die laatste tuin gebruik te maken. Stichting Elisabeth Strouven heeft € 995.000,- vrijgemaakt voor de vernieuwing van de Jan van Eyck. Dat is overigens geen schenking. De financiering bestaat uit een laagrentende hypothecaire lening. Wij zijn daar ongelooflijk blij mee. Zonder die lening had de renovatie nooit op deze manier plaats kunnen vinden.'

Vijf labs

De Jan van Eyck is een werkplaats en laboratorium voor creatieve mensen. Onder anderen beeldend kunstenaars en ontwerpers

zoals grafisch vormgevers en (landschaps)architecten komen terecht op een inspirerende ontmoetingsplek die hen uitdaagt hun artistieke grenzen te verleggen. De Jan van Eyck voorziet daartoe in vijf labs. Het Charles Nypels Lab – genoemd naar een lid van een bekende Maastrichtse drukkersfamilie – richt zich op typografie en vormgeving. In het Heimo Lab staan hout-, metaal- en kunststofbewerkingen centraal. De naam Heimo verwijst naar de vermoedelijke maker van de kapitelen in de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek. Het Werner Mantz Lab – fotografie, film-, video- en geluidskunst – eert in zijn naamgeving een van oorsprong Duitse fotograaf die in Maastricht onder meer werkte voor Frits Peutz, de architect van de Jan van Eyck Academie. Het Pierre Kemp Lab – naar de Maastrichtse dichter en P.C. Hoofdprijswinnaar – bevat meer dan 30.000 boeken op het gebied van kunst en kunstgeschiedenis. Het vijfde lab staat open voor interdisciplinaire werkzaamheden.

Opgeruimd en esthetisch

Lex ter Braak: 'Van een open dag en lezingen tot presentaties en tentoonstellingen: de Jan van Eyck zoekt voortdurend verbinding met de wereld. Lokaal, regionaal, nationaal en internationaal. Bovendien zijn we graag bereid om in woord en daad uit te leggen wat we hier allemaal doen. En net zoals Maastricht de rust en het comfort van een kleine stad combineert met een actieve internationale uitstraling, zo is ook de sfeer op de academie. Waar dat vereist is voor hun concentratie en werk, zijn er stilteplekken voor onze deelnemers. Op andere plekken barst de academie van leven. Ook de energie die we hebben gestopt in de renovatie, betaalt zich terug. De Jan van Eyck is nu opgeruimd en esthetisch, dat creëert een gevoel van welbehagen. Deze uitstraling werkt positief op onze deelnemers en bezoekers. Zij voelen zich wezenlijk welkom.'

Kijk voor meer informatie en actuele activiteiten op www.janvaneck.nl.

Verslag over het jaar 2013

De raad van toezicht is aangetreden op 1 januari 2013 en bestond gedurende het gehele verslagjaar uit de volgende personen:

dhr. mr. E. Q. F. Klomp (voorzitter)

prof. dr. A.C.N. Nieuwenhuijzen Kruseman (vicevoorzitter)

dhr. ing. K. Bonnema (lid)

mw. mr. E. H. M. Brans (lid)

mw. drs. I.R.W.M. Widdershoven (lid)

Vanaf 1 januari 2013 is de nieuwe raad van toezicht het hoogste orgaan van de stichting, is dhr. drs. B. J. P. Mol in functie getreden als bestuurder en fungeerde dhr. T. van Ballegooy MBA gedurende het verslagjaar als bestuurssecretaris.

Gedurende het verslagjaar vielen de organisatie en het giftenbeleid onder de directe verantwoordelijkheid van het nieuwe bestuur. Het beleggingsbeleid viel in 2013 onder de directe verantwoordelijkheid van de raad van toezicht. In het verslagjaar kwam de raad van toezicht vijf maal bijeen.

Vermogensbeheer en onroerend goed

Besluiten op het gebied van vermogensbeheer worden voorbereid door de beleggingscommissie. Die bestond uit de heren E. Klomp (rvt) en K. Bonnema (rvt). Ook de heren R. Freens (controller), D. Mol (directeur) en T. van Ballegooy (bestuurssecretaris) namen deel aan het overleg. Als adviseur fungeerde in 2013 de heer R. Bauer, hoogleraar Institutional Investors aan de Universiteit Maastricht. De heer Bauer is per 1 januari 2013 toegenomen tot de beleggingscommissie. De commissie hanteert een beleggingsstatuut waarin het beleid van de stichting rond de financiële activa is vastgelegd. Dit beleid is in 2013 nader onderzocht. Daartoe is de heer O. Akkermans gevraagd om een analyse te maken van het gevoerde beleid in de afgelopen jaren. Dit onderzoek en de beraadslagingen in de commissie hebben in 2013 geleid tot een hernieuwd beleggingsstatuut. Naar aanleiding van dit hernieuwde beleggingsstatuut is het vermogensbeheer in handen gelegd van de ABN AMRO Bank. Reden hiervoor was een optimale aansluiting van de propositie van ABN AMRO op de wensen van Stichting Elisabeth Strouven zoals neergelegd in het beleggingsstatuut, dat als uitgangspunt een meer passieve vorm van beleggen kent tegen een zo laag mogelijk kostenniveau. Het risicomijdende, defensieve karakter van het beleggingsbeleid van de afgelopen jaren werd gecontinueerd.

Belangrijke bestuursbesluiten op het gebied van onroerend goed worden voorbereid door een vastgoedcommissie. Deze besluiten kunnen betrekking

hebben op de aan- en verkoop van onroerend goed, minnelijke of gerechtelijke onteigening van gronden en opstallen, en verhuur in combinatie met een bestemmingswijziging, verbouwing, renovatie, et cetera. De vastgoedcommissie bestond in 2012 uit dezelfde leden als de beleggingscommissie. De commissie wordt ondersteund door Kreuwels Vastgoed en vormt sinds 2013 een combinatie met de beleggingscommissie. Dit om het geheel aan beleggingen en investeringen in een beleidsmatig verband te brengen.

In 2013 werd op advies van de commissie overgegaan tot verkoop van het appartementengebouw aan de Sint Pieterstraat 25, en woonhuizen aan de Franquinetstraat 33 en de Padualaan 5 in Maastricht.

Overzicht van activiteiten in de zes subsidieprogramma's

Programma 'directe aanvragen' en '10%-regeling': in 2013 heeft het bestuur 213 'directe' verzoeken om financiële ondersteuning in behandeling genomen. Van deze 213 verzoeken werden 102 verzoeken afgewezen en 111 verzoeken gehonoreerd. 63 gehonoreerde verzoeken betroffen een gift van € 2.500,- of minder. In 48 gevallen werd een bijdrage toegekend van € 2.500,- of meer. In 13 gevallen werd een bijdrage toegekend van € 10.000,- of meer.

In totaal werd in 2013 € 443.179,- aan culturele en sociaal-maatschappelijke doelen overgemaakt. In het kader van de 10%-regeling werden 19 projecten ondersteund met een totaalbedrag van € 49.234,-.

Thematische programma's: de stichting reageert niet alleen op binnenkomende verzoeken. Sinds 2008 wordt ook actief ingezet op het thematisch subsidieprogramma. In 2013, gelijk als in 2011 en in 2012, investeerde de stichting aanzienlijke bedragen in de thematische projecten Nao Väöre en Tout Maastricht, in totaal € 782.541,-.

Met behulp van een lening uit het Elisabeth Strouven Monumentenfonds werd in het verslagjaar de gerenoveerde Jan van Eyck Academie feestelijk geopend. De lening, groot € 995.000,-, aan de academie vanuit het Elisabeth Strouven Monumentenfonds was in 2012 reeds toegezegd en is in het boekjaar 2013 verantwoord.

De eerste zogenaamde Pitch werd in 2013 voorbereid maar nog niet uitgevoerd. Het pijlerprogramma is in 2013 nog niet in werking getreden.

Bruis: een sociaal en duurzaam popfestival

Vernieuwend. Groen. En vooral gezellig. Het tweedaagse popfestival Bruis vindt dit jaar in september voor de achtste keer plaats. De locatie is ook nu weer het sportterrein van de Tapijnkazerne – of het Koompeterrein – aan de Prins Bisschopsingel in Maastricht. De toegang is gratis. En dat wil de organisatie graag zo houden.

Maartje Meessen is als vrijwilligers- en projectcoördinator in dienst bij de Muziekgieterij, de stichting die Bruis vanaf de eerste editie – toen nog op de Markt in Maastricht – organiseert. 'Ons uitgangspunt is al die jaren hetzelfde gebleven: we willen op een laagdrempelige manier popmuziek aanbieden en een ontspannen sfeer creëren voor een brede doelgroep, van scholieren en studenten tot jonge gezinnen en popliefhebbers op leeftijd. Laagdrempelig betekent in ons geval ook gratis. In 2013 hebben we € 20.000,- ontvangen van Stichting Elisabeth Strouven om het festival mogelijk te maken. Elisabeth Strouven is trouwens altijd al betrokken geweest bij Bruis en is daarmee van cruciale betekenis voor het succes van het evenement.'

Slechtweergarantie

Bruis is elk jaar opnieuw weer spannend. Niet alleen vanwege de line-up van het festival – welke nationale en internationale artiesten en bands treden deze keer op? – maar ook omdat van tevoren geen kaartjes worden verkocht. Daardoor is het moeilijk een exacte inschatting te maken van het aantal bezoekers en de inkoop van bijvoorbeeld drank daarop af te stemmen. Maartje Meessen: 'En dan is er altijd weer het weer, dat bepalend is voor het aantal bezoekers en daarmee voor een financieel kloppend verhaal. De weersomstandigheden heb je natuurlijk nooit in de hand. De gemeente Maastricht deelt inmiddels mee in het risico door de afgifte van een slechtweergarantie, zodat Bruis ook in 2014 voor iedereen gratis toegankelijk is. Onze totaalbegroting ligt rond de € 300.000,-. Voor een festival van deze omvang is dat niet al te veel geld. Daarom moeten we creatief zijn in de opzet van Bruis.'

Lokale banden

De creativiteit van Bruis komt onder meer tot uiting in de aandacht die uitgaat naar sociaal-maatschappelijke initiatieven en duurzame ontwikkelingen. Maartje Meessen: 'Omdat Bruis een Maastrichts popfestival is, willen we graag dat lokale

ondernemers – bijvoorbeeld cateraars – op het terrein aanwezig zijn. Hier komen onze sociale en duurzame doelstellingen samen. Dit jaar willen we onze band met plaatselijke ondernemers overigens nog sterker maken. Daarnaast nodigen we sociaal-maatschappelijke clubs uit om mee te helpen bij de voorbereidingen. Een voorbeeld daarvan zijn mensen met psychische of sociale problemen die deel uitmaken van Stichting Uit de Steigers. Wat ook valt onder onze sociaal-maatschappelijke functie: in 2013 hebben we in samenwerking met Centre Céramique en Kumulus op het festivalterrein een extra podium ingericht voor jong talent uit de regio. Participatie en talentontwikkeling zijn woorden die we heel belangrijk vinden.'

Enorme operatie

'Om nog even terug te komen op de deelname van ondernemers uit de buurt. De complete op- en afbouw van het festivalterrein – podia, tenten, kraampjes, bars, toiletten – is al met al een enorme operatie. Door lokale leveranciers uit te nodigen, besparen we aanzienlijk op transport en daarmee op de onnodige uitstoot van schadelijke uitlaatgassen. Ook hierdoor werken we mee aan de totstandkoming van een duurzame leefomgeving. De vervanging van zachte drinkbrekers door harde past eveneens binnen onze duurzaamheidsgedachte. Het zijn geen wegwerpbekers meer. Een festivalbezoeker die nu bijvoorbeeld een biertje koopt, betaalt hier de eerste keer twee consumptiebonnen voor. Eén bon is voor de drank, de andere voor het statiegeld op de drinkbeker. Als je die terugbrengt naar de bar, krijg je weer een nieuwe. Bij afloop van het festival ontvang je € 1,- als je de beker inlevert. We willen deze betalingswijze dit jaar nog verder stroomlijnen. Maar wat vooropstaat: het festivalterrein moet er schoon blijven uitzien.'

Kijk voor meer informatie op www.bruismaastricht.nl.

Ontwikkeling van de uitvoering van het giftenbeleid

In 2013 werd met relatief veel initiatiefnemers van projecten en aanvragers van subsidies overleg gevoerd omtrent hun project of aanvraag. Dit leidde in een aantal gevallen tot verbeterde aanvragen, aanvullingen of combinaties van initiatieven en in andere gevallen tot doorverwijzing naar andere financiële bronnen of het afzien van een aanvraag. Een en ander past binnen de strategie van de stichting betreffende een 'outreaching en proactief giftenbeleid', waarbij in het verslagjaar 2013 tevens de ambitie is gerealiseerd om een relatief open houding te ontwikkelen. Eind 2013 kwam een intensivering van de monitoring van gehonoreerde projecten binnen handbereik, dankzij de mogelijkheden die ter beschikking kwamen door de ingebruikname van de nieuw ontworpen automatisering. Hiermee is lopende het verslagjaar 2013 de derde fase van de beleidscyclus, 'monitoring', zoals geformuleerd in het businessplan in basis geëffectueerd.

Overleg met de gemeente Maastricht

Het giftenbeleid van de stichting is in 2013 door het bestuur besproken met het college van burgemeester en wethouders van Maastricht. Het overleg bestond uit informatie-uitwisseling, waarbij is gestreefd naar afstemming van beleid. Zeer regelmatig heeft in dit verslagjaar tussentijds ambtelijk overleg met de gemeente Maastricht plaatsgevonden.

Twiedehands-Twiedekans: eersteklas opvang voor kansarme mensen

'Via de verkoop van tweedehands spullen geven we de mensen die bij ons werken een tweede kans in hun leven. Of een derde. En als het nodig is een vierde.' Het zegt alles over de liefde en toewijding waarmee Mia Dircke-Schmidt zich als voorzitter van de non-profitstichting Twiedehands-Twiedekans voor hen inzet.

Samen met vrijwilligers zorgt ze voor de opzet en uitvoering van sociale projecten die een educatief of creatief karakter hebben. De 1200 m² grote kringloopwinkel in de Francois de Veyestraat 9 in Maastricht maakt daar deel van uit. De afdeling Change2Art geeft diverse meubelen een nieuw leven door de inzet van kunstzinnig vakmanschap. Dan zijn er nog de dagbestedingstrajecten, (kunst)workshops, kooktrainingen, computercursussen en voorlichtingsbijeenkomsten. En niet te vergeten de Geraasj op de nabijgelegen Griend. In deze doe-het-zelfgarage kan iedereen aan zijn auto sleutelen en tegen een kleine vergoeding gebruikmaken van materialen en gereedschappen. Ook zijn er echte monteurs aanwezig die – indien nodig – klaarstaan met professionele adviezen.

Rugzakje

Mia Dircke-Schmidt: 'Hoeveel spullen we ook verzamelen en verkopen, het gaat bij Twiedehands-Twiedekans niet om commercieel gewin. Het geld dat we binnenkrijgen, maken we over op de rekening van de stichting om nieuwe projecten of opleidingen op te starten. De mens staat altijd centraal. Ook in de Geraasj. Stichting Elisabeth Strouven heeft die in 2013 gesteund met € 6.500,-. Daardoor kunnen we het aantal stage- en werkplekken uitbreiden voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die een technische opleiding willen volgen. Twiedehands-Twiedekans begeleidt mensen die allemaal een verschillende achtergrond hebben; een rugzakje, zoals ik dat noem.'

Specifieke kwaliteiten

'Daarbij kan het gaan om de vervulling van een taakstraf, verslaving, een sociale achterstand, borderline, maar ook om autisme of een licht verstandelijke beperking. We helpen de mensen die bij ons werken waar we kunnen. Daartoe bieden we hun een warm nest – we koken en eten bijvoorbeeld elke middag samen – en we zoeken naar hun specifieke kwaliteiten,

want die heeft ieder mens. Streng zijn we alleen als het gaat om het gebruik van alcohol en drugs op de werkvloer. Daarnaast verlangen we van onze medewerkers dat ze respect voor elkaar hebben, dat ze op tijd komen en fatsoenlijk zijn in hun taalgebruik.'

Positieve uitstroom

De opvang van kansarme mensen bij Twiedehands-Twiedekans heeft succes. Mia Dircke-Schmidt vertelt dat de stichting een positieve uitstroom heeft van om en nabij de 90%. De opvang vindt plaats in samenwerking met meerdere instanties, waaronder het UWV, Mondriaan, Sociale Zaken Maastricht, Annex en VluchtelingenWerk Limburg. 'Ik ben al heel wat jaren actief in het welzijnswerk, waar ik onder meer betrokken was bij zwerfjongeren.'

Nazorgtrajecten

'Ik zag dat de opvang van de mensen meestal goed is, maar dat er vaak te weinig aandacht wordt besteed aan de nazorgtrajecten. Mede om die reden heb ik Stichting Twiedehands-Twiedekans opgericht. Dat is nu mijn kindje en ik ben er trots op dat ik dit werk mag doen.' De inzet van Mia Dircke-Schmidt en de groep vrijwilligers betaalt zich ook geregeld terug.

Aangenamer leven

'Ons salaris bestaat uit het gevoel dat het goed gaat met de mensen die we opvangen. Zo kwam hier een meisje met schizofrenie. Na een tijdje bloeide ze op. Daardoor kon ze haar medicijngebruik staken. Ze heeft ook haar rijbewijs gehaald en werkt nu in een zorghotel. Natuurlijk zijn we geen dokters hier, maar als mensen ervaren dat er daadwerkelijk naar hen wordt geluisterd, is dat vaak al een flinke stap in de richting van een aangenamer leven.'

Beluga

'Dat geldt ook voor een jongen die in een bepaalde periode alleen maar dure kleding en schoenen kocht. Bovendien vertelde hij dat hij geregeld bij Beluga ging dineren. En waar de meeste mensen genoeg hebben aan één mobiele telefoon, had hij er vier. In feite was de jongen arm en probeerde hij dat via zijn gedrag te compenseren. Inmiddels weet hij wat ik daarstraks al vertelde: het gaat in het leven niet om geld, het gaat om mensen.'

Meer informatie over de verschillende werkzaamheden van de stichting is te vinden op www.twiedehands-twiedekans.nl.

Bianca in de Buurt: korte films voor een lange geestelijke gezondheid

Koopverslaving, het leven na ontslag, de botsing tussen generaties ... Inmiddels zijn er zes afleveringen gemaakt van de serie Bianca in de Buurt. De filmpjes moeten ervoor zorgen dat mensen gaan praten over de geestelijke problemen waarmee ze te maken (kunnen) krijgen. De overkoepelende gedachte daarbij: voorkomen is beter dan genezen.

Bianca in de Buurt is een multimedialproject. De filmpjes – ze duren tussen de tien en vijftien minuten – zijn te zien op TV Maastricht en via de website www.biancaindebuurt.nl. Daarnaast kan iedereen op Radio Maastricht FM meepraten over de onderwerpen die aan bod komen en zijn mening geven via Facebook en Twitter.

Dat kan ook via e-mail – biancaindebuurt@gmail.com – of door deel te nemen aan een van de gespreksavonden in de buurt.

Noordwest-Maastricht

En die buurt bevindt zich dan in het gebied Noordwest-Maastricht, waar onder meer de wijken Mariaberg, Pottenberg en Caberg liggen. Marten de Vries, als emeritus hoogleraar sociale psychiatrie verbonden aan de Universiteit Maastricht en voorzitter van de stichting Mind Venture International, was in zijn functies van fondsenwerver, producer en scenarist dicht betrokken bij de totstandkoming van de eerste zes afleveringen. 'Bianca in de Buurt is onderdeel van GGM, Geestelijk Gezond Maastricht, een gemeentelijk initiatief waarbij de UM, GGZ-instellingen en diverse andere overheidsinstanties en privépersonen samenwerken.'

Mensen weerbaar maken

De ideeën voor de afleveringen zijn afkomstig van de buurtbewoners zelf en gebaseerd op waargebeurde verhalen. Marten de Vries: 'Het is niet zo dat de mensen die we willen bereiken per definitie veel psychische klachten hebben. Wel lopen ze het risico een psychische ziekte te ontwikkelen. In heel Limburg geldt dat zelfs voor 42% van de bevolking, terwijl maar 8% daarvan daadwerkelijk in aanmerking komt voor behandeling. De behandel- en ziekteverzuimkosten bedragen wereldwijd meer dan € 350 miljoen per jaar. Meer geld zal niet worden vrijgemaakt. Daarom richt Bianca in de Buurt zich op de voorkoming van psychische ziekten. De overkoepelende vraag daarbij is: wat kun je zelf doen om je weerbaarder te maken?'

Open eind

In de serie speelt Mieneke Bakker van Toneelgroep Maastricht de hoofdrol. Als eigenaresse van een fitnessclub luistert ze naar de verhalen van buurtbewoners. Ook geeft ze suggesties. Maar Bianca draagt geen kant-en-klare oplossingen aan, de verhalen hebben vaak een open eind. Marten de Vries: 'Bianca in de Buurt is niet voor niets een multimedialproject. We willen in de eerste plaats dat mensen met elkaar praten over hun problemen. Door de multimediale insteek worden ze snel en uitgebreid geïnformeerd, krijgen ze meer zelfinzicht en neemt hun weerbaarheid toe. Daarnaast blijkt uit studies dat het aantal individuele risico- en ziektegevallen afneemt als de sociale samenhang tussen een grote groep mensen toeneemt.'

Zes nieuwe afleveringen

In 2013 heeft Stichting Elisabeth Strouven € 20.000,- gedoneerd aan de stichting Mind Venture International om de serie mogelijk te maken. Marten de Vries: 'Dit jaar gaan we met steun van de gemeente Maastricht weer zes nieuwe afleveringen maken en in 2015 zelfs zestien. Fondsenwerving is daarbij heel belangrijk. Met de gegevens die voortkomen uit de serie, hebben we een goede basis om kwalitatief etnografisch onderzoek te verrichten. Daarbij gaat het niet zozeer om het in kaart brengen van cijfers. We bestuderen de culturele en sociale manier van leven van – in dit geval – de bewoners van Noordwest-Maastricht en kijken in hoeverre de serie daaraan een positieve bijdrage levert. Dat geeft ons de mogelijkheid om nieuwe sponsors aan te trekken en het Bianca in de Buurt-concept in de toekomst landelijk uit te bouwen.'

Enne?

'Dat is nodig, vinden wij. Hart- en vaatziekten voeren nu nog de lijst aan van meest voorkomende aandoeningen, maar verschillende vormen van depressies staan op het punt die koppositie over te nemen. Die ontwikkeling is trouwens al decennialang geleden begonnen. Studies laten zien dat het aantal mensen met een psychische aandoening in 1956 rond de 20% lag. Inmiddels is dat percentage meer dan verdubbeld. De zorgoverheid in Nederland zal haar verantwoordelijkheid blijven nemen in die gevallen waarin het geestelijk echt slecht gaat met mensen. Maar nogmaals: zelfredzaamheid begint met goede onderlinge communicatie in een groter sociaal verband. Soms is één woord al genoeg om die communicatie op gang te brengen. Zo vraagt Bianca geregeld aan de mensen om haar heen: Enne?'

Alle tot nu gemaakte afleveringen van de serie zijn te zien op www.biancaindebuurt.nl.

Beleid

Stichting Elisabeth Strouven heeft in 2012 een businessplan ontwikkeld en vastgesteld. Daarin is de koers voor de komende jaren uitgezet. Het businessplan is begin 2013 vastgesteld door de raad van toezicht. Ook is een directiereglement ontwikkeld waarin de verantwoordelijkheden van de directie in relatie tot de raad van toezicht zijn geregeld. Het businessplan met bijlagen, inclusief het directiereglement, is per 1 januari 2013 van kracht.

Het businessplan is een dynamisch plan en wordt jaarlijks bijgesteld op grond van voortschrijdende inzichten en zich aandienende nieuwe realiteiten. Naast een meerjarig perspectief worden telkenmale jaardoelen opgenomen. Eind 2013 heeft de raad van toezicht voor de eerste maal het businessplan bijgesteld en de jaardoelen vastgesteld voor 2014. Het businessplan en de bijstelling op het businessplan zijn gepubliceerd op de website van Stichting Elisabeth Strouven.

Toelichting op de realisatie van de jaardoelen 2013

In 2013 zijn de jaardoelen gehaald. Het inregelen van het raad van toezicht-model is gerealiseerd. Ook is de auditcommissie ingesteld, waarbij is besloten dat de auditcommissie, mede gelet op de tot 1 januari 2015 directe verantwoordelijkheid van de raad van toezicht voor het beleggingsbeleid, haar werkzaamheden zal aanvangen in 2014. In 2013 is het beleggingsstatuut vernieuwd en is voorts besloten om in 2014 een aparte notitie te vervaardigen omtrent het onroerendgoedbeleid.

Het giftenbeleid is gestructureerd en gecommuniceerd. De oriëntatie op de Pitch heeft geleid tot een externe opdracht. Besloten is de Pitch in het voorjaar van 2014 voor de eerste maal uit te voeren. De oriëntatie op het thematische programma vanaf 2014 heeft geleid tot voorstellen van de gemeente Maastricht. Voor het subsidieprogramma ‘directe aanvragen’ zijn beleidskaders ontwikkeld. Het pijlerprogramma wordt – evenals het thematische programma – naar verwachting in het voorjaar van 2014 vastgesteld.

De nieuwe digitale omgeving (nieuwe website, digitale omgeving gebruikers, digitale omgeving interne organisatie en de automatisering betreffende de behandeling en monitoring van directe aanvragen) is in het verslagjaar gerealiseerd en ingeregeld. Mede hierdoor is de in- en externe communicatie sterk verbeterd. De in het businessplan aanvankelijk benoemde klankbordgroepen zijn gerealiseerd in de vorm van twee colleges van advies.

Colleges van advies

Transparant, toegankelijk en professioneel zijn kernbegrippen die bij de ontwikkeling van Stichting Elisabeth Strouven passen. Deze kernbegrippen zijn geformuleerd in het businessplan. Twee adviescolleges helpen de maatschappelijke betekenis van de stichting te vergroten. Zij adviseren het bestuur. De colleges zijn in het verslagjaar samengesteld en kenmerken zich door diversiteit en brede verankering in de Maastrichtse samenleving.

De colleges hebben eind 2013 voor de eerste maal vergaderd. Tijdens deze eerste vergaderingen zijn de reglementen voor de colleges vastgesteld. Tevens hebben de colleges zelf een voorzitter en secretaris benoemd. Er zijn in het verslagjaar geen inhoudelijke adviezen gegeven.

College van advies op sociaal-maatschappelijk gebied:

mevr. mr. S.A.Th. Oroschin (secretaris)

dhr. drs. O.L.F. Dols

dhr. drs. H.M. Don

dhr. H.W.M. Jongen (voorzitter)

dhr. E.M.J. Kemmerling

dhr. drs. J.A.M.B. Maes

College van advies op cultureel gebied:

mevr. drs. B.M. Bloksma (secretaris)

dhr. drs. L.J. Benders

dhr. dr. J.J. de Jong

dhr. drs. P. Fransman

dhr. H. Haeghens

dhr. ing. J.P.J.M. Voorvelt (voorzitter)

Transparantie

Op het gebied van transparantie hebben zich in 2013 twee ontwikkelingen voorgedaan. In de eerste plaats heeft de overheid nieuwe regels gesteld rond de ANBI-status. Deze regels schrijven een hogere mate van transparantie voor dan tot nu toe gebruikelijk was. Dat geldt ook voor vermogensfondsen zoals Stichting Elisabeth Strouven. Om hieraan te kunnen voldoen heeft Stichting Elisabeth Strouven in 2013 inhoudelijk voorbereidingen getroffen om een specifieke ANBI-pagina op haar website in te kunnen richten.

In de tweede plaats is in dit verslagjaar niet alleen de roep om meer informatie van de zijde van de overheid sterker geworden. Ook binnen de in- en externe omgeving van Stichting Elisabeth Strouven zijn de bereidheid en de wens toegenomen om meer gedetailleerde informatie te verstrekken of te verkrijgen. Naast actuele informatie op de website is om die reden in 2013 veel gedetailleerde informatie op de website toegevoegd.

Op zoek naar sociaal evenwicht in Heugemerveld

De Maastrichtse wijk Heugemerveld is de wijk van Don Bosco. De kerk is vernoemd naar deze 19e-eeuwse Italiaanse priester. Zijn naam komt ook terug in DBSV: Don Bosco Sport Vereniging. Maar die voetbalclub is er niet meer. DBSV staat nu voor Don Bosco Studenten Voetbalvereniging en heeft weinig meer te maken met de wijk. De kerk staat er nog. Wat is er in Heugemerveld aan sociaal leven en wat is verdwenen?

In 2000 begon Woningstichting Servatius met de herstructurering van de traditionele arbeiderswijk Heugemerveld, die drie jaar na de Tweede Wereldoorlog werd gebouwd tussen Wyck en Heugem en die in de periode 1966-1998 officieel Akerpoort heette. Veel huurwoningen werden gerenoveerd of gesloopt en vervangen door eengezinswoningen. Opvallende gebouwen in de wijk zijn nu onder meer La Belletsa, de multidisciplinaire, centrale ontmoetingsplek van Heugemerveld en Villa aon d'n Diek, waar de senioren uit de wijk wonen.

Klein zaaltje

Jo Spronck is voorzitter van Activiteitenvereniging Heugemerveld en lid van de werkgroep Parochieopbouw. 'Na de afbraak van het gemeenschapshuis zijn we met onze 160 leden jarenlang welkom geweest in Villa aon d'n Diek, totdat Woningstichting Servatius wegens vermeende overlast een eind maakte aan ons verblijf daar. Als we nu bijvoorbeeld willen kaarten, kienen of biljarten zijn we aangewezen op een klein zaaltje in La Belletsa, waar maar plaats is voor 50 personen. Dat komt de sociale samenhang in Heugemerveld niet ten goede en een andere geschikte locatie in de wijk is er niet.'

Zusters Charitas en Bernardi

Ook het vertrek van de franciscaanse zusters Charitas en Bernardi is een grote aderlating voor het gemeenschapsgevoel in de wijk. Jo Spronck: 'Ze zijn inmiddels beiden ruim over de tachtig. Twintig jaar lang hebben ze vanuit hun woning naast de sacristie onze parochie een ziel gegeven. Een eigen pastoor hebben we ook niet meer. De missen worden nu verzorgd door gepensioneerde geestelijken. In feite is Heugemerveld tegenwoordig een self-supporting stadswijk, al ontvangen we gelukkig wel van meerdere kanten steun.'

Processie en broonk

'Voor de organisatie van onze jaarlijkse processie in de week na Pinksteren en de kort daaropvolgende broonk ontvingen we vorig

jaar € 1000,- van Stichting Elisabeth Strouven. Die evenementen willen we graag in stand houden. We zijn al zoveel kwijt. De Oranjefeesten, de voetbalclub. Ook het voortbestaan van onze carnavalsvereniging De Kluivers – die al sinds 1966 bestaat – is nog niet helemaal zeker. Dat staat los van het aangepaste programma van de vereniging vorig jaar. Dit naar aanleiding van een brand in een van de woningen binnen de wijk, waarbij twee kinderen omkwamen.'

Goed nieuws

Het parochiebestuur en de activiteitenvereniging doen er op vrijwillige basis alles aan om een sociaal evenwicht te vinden in Heugemerveld. Net als de buurtraad, die zich – al dan niet in samenwerking met de politie en Stichting Trajekt – onder andere inzet om de aanwezigheid van drugsrunners, hangjongeren en hardrijders binnen de 30 km-zone tegen te gaan. Jo Spronck: 'Maar er valt ook goed nieuws te vertellen. Na de sanering van Heugemerveld zijn veel kinderen van de oudere bewoners teruggekeerd in de wijk. Deze tweede generatie Heugemervelders heeft hier een huis gekocht. Zij hebben ervoor gezorgd dat niet alleen de wijk, maar ook de activiteitenvereniging nieuw leven is ingeblazen.'

Betonnies

'En hun kinderen zorgen er weer voor dat Heugemerveld voor een deel het vrolijke en jeugdige elan terugkrijgt van vroeger. Voor een deel, want de tijden zijn natuurlijk wel veranderd. Toen ik hier kwam wonen in 1949, kriolden de straten van de kleine kinderen. Ons gezin had er negen, en dat was echt geen record in de buurt. Maar goed, het is zoals het is. Bovendien staan er sinds 2007 op tien plaatsen in de wijk zogenaamde betonnies. Dat zijn kunstzinnig vormgegeven betonnen paarden. Ook die geven Heugemerveld een speels karakter.'

Kijk voor meer informatie op www.heugemerveld.nl.